

Gedragprotocol van Het Palet.

Deel 1: Preventief

Pedagogische Tact

(Boek Pedagogische tact, Luc Stevens en Geert Bors, Boek IK-de leraar, Marcel van Herpen)

Op het juiste moment het goede doen, óók in de ogen van de leerling.

Het gaat bij Pedagogisch Tact om het ontwikkelen van een kwaliteit van verbondenheid van leraar en leerling. De kwaliteit van de relatie tussen deze twee is één van de belangrijkste dragers van het klimaat in de klas en op school en tegelijkertijd ook van het succes van de onderwijsinspanning van leerkrachten. Als een leerkracht tactvol reageert naar een leerling is het een win-win situatie voor beiden. De tactvolle leerkracht verplaatst zijn of haar aandacht direct van het (lastige, storende of ongewenste) gedrag van de leerling naar de betekenis die erachter schuilgaat (wat is de trigger?!). Door de juiste aandacht te schenken aan het betreffende kind, wordt door die aandacht duidelijk dat de leerling het niet alleen hoeft te doen.

Daarom focussen we op het volgende:

- Accepteren en niet oordelen. Elke kind en situatie is uniek. Iedere situatie heeft een eigen (vaak verborgen) betekenis.
- Beseffen dat kinderen zich moeten kunnen ontwikkelen in een waarden vaste context. De leerkracht weet dat hij een eigen, onderscheidende rol en verantwoordelijkheid heeft en daarin de regie moet nemen (en niet uit handen geven!).
- Welbevinden en betrokkenheid zijn voorwaarden om tot leren te komen.
- Relatie, competentie en autonomie zijn basisbehoeften die ten grondslag liggen aan welbevinden en betrokkenheid. Dit is leidend in het handelen van de leerkracht.
- Autonomie geven betekent niet dat je de leerlingen maar hun gang laat gaan en ze laat doen wat ze willen. De beste leraar ondersteunt autonomie, biedt structuur en legt uit waarom iets moet gebeuren. Dat betekent in de praktijk dat de leerling soms zelf bepaalt of hij wel of geen instructie volgt; dat de leerling zijn verwerkingsvorm kan kiezen; dat hij kiest om wel of niet samen te werken en dat de leerling ook weet welke doelen hij zou moeten halen en wat

hij daarvoor nodig heeft. Wij praten daarom ook zoveel mogelijk met het kind in plaats van over het kind.

- Kinderen merken dat als de lessen zo ontworpen zijn zij vooral succes ervaren (competentie).

Kees van Overveld (Boek: Gedragsoplossingen voor de moeilijke groep) geeft veel praktische tips:

Negeren in de schoolcontext werkt niet; wees duidelijk én vriendelijk en draai er niet omheen.

Bespreek in pre-gesprekken met de grensoverschrijders (meestal max. 4 voortrekkers/leiders) de afspraken en consequenties (op een rustig moment, waar de andere kinderen niet bij zijn).

Betrek de kinderen bij de oplossingen, maar waar ze aangeven het niet te weten, neem de regie.

Blijf doorgaan met je les/ verhaal bij kleine grensoverschrijdingen, loop de klas in tot aan het kind, stop non-verbaal af en loop meteen weer weg.

Etc...

Ga door met wat werkt! (Oplossingsgericht en progressie gericht)

Stop met dat wat niet werkt!

(100x herhalen + klappen + sssst zeggen + zuchten + 5x waarschuwen + positief groepjes toespreken terwijl kinderen maar doorgaan, e.d.)

Omgaan met voorspelbaar en onvoorspelbaar gedrag

Marcel van Herpen geeft handreikingen voor beiden.

Voorspelbaar gedrag:

Gedrag wat telkens terugkeert en waarvan je al verwacht dat een kind opnieuw zal tonen help je vooraf herinneren met de zin: "Ik weet dat jij altijd/vaak (dit).....laat zien. Ik vraag je dat nu even niet te doen".

Onvoorspelbaar gedrag:

Reageer op onplezierig maar onverwacht gedrag met het schetsen van een dilemma. Betrek het kind en eventueel de groep bij het bedenken van een juiste aanpak of volgende stap. Spreek niet over probleem en oplossing. Maar maak het kind en omstanders deelgenoot van een dilemma en komt tot verschillende mogelijkheden om iets ana te pakken.

Concentratieplek:

Een plek of meerdere plekken, waar kinderen rustig kunnen werken zonder gestoord te worden (vrije keus).

Time-out (plek) in de klas:

Van tevoren moeten alle leerlingen op de hoogte zijn van de werkwijze t.a.v. de time-out plek. Het moet de leerlingen duidelijk zijn dat de time-out plek een herstelplek is, een kans om rustig te worden om zo weer mee te kunnen doen met de groep. De

time-out plek is geen strafplek. De leerlingen op de time-out plek worden door de andere leerlingen met rust gelaten.

1e Time-out door de leerkracht gegeven (met time-out teken; liefst van tevoren bespreken en inoefenen):

De time-out wordt gegeven bij aanhoudende lichte grensoverschrijdingen/ tekenen van overprikkeling (maximaal twee waarschuwingen/ herinneringen, dan time out; "1-2-3tje").

De leerling blijft in principe in de klas. Als het de leerling niet lukt om op de time-out plek tot rust te komen kan hij naar de time-out plek in de buurtklas. Als ook de buurtklas niet toereikend blijkt, kan gebruik worden gemaakt van de time-out plek die op dat moment aangewezen wordt. Altijd onder toezicht en nooit op de gang of in algemene ruimtes.

2e Time-out door het kind zelf gekozen (liefst van tevoren bespreken en inoefenen).

Op de time-out plek:

- Wordt in overleg (als dat mogelijk is) de tijd bepaald en de timetimer o.i.d. ingesteld;
- Moet niet gewerkt worden; Mag wel (het kan dus ook ingezet worden als concentratie plek).
- Is er een mogelijkheid om een activiteit te doen om tot rust te komen (na goede afstemming hierover).

Time-out plek in de buurtklas:

Aan iedere klas is een buurtklas gekoppeld. De buurtklas is bij voorkeur dichtbij. Soms is het i.v.m. de samenstelling van de groep beter om uit te wijken naar een klas iets verderop. De leerkrachten zijn zelf verantwoordelijk voor het maken van afspraken met een buurtklas. Als het de leerling niet lukt om op de time-out plek in de klas tot rust te komen kan hij naar de time-out plek in de buurtklas. De time-out in de buurtklas duurt een van tevoren vastgestelde tijd. De leerkracht loopt met de leerling mee naar de buurtklas voor een korte toelichting.

Deel 2: Curatief

Ernstig (escalerend) grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag dat om meer vraagt dan alleen pedagogische tact;
Het gaat nu om gedrag wat om direct handelen vraagt;
Omdat het echt te ver gaat.

Ernstig (escalerend) grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat niet veilig is of veilig aanvoelt voor de omgeving. Voorbeelden hiervan zijn o.a. het vernielen van materialen of het uitschelden van een leerkracht. Wanneer een leerling uit boosheid, frustratie of onmacht gevaarlijk gedrag vertoont, met spullen gooit, spullen kapot maakt, anderen bedreigt of pijn doet, valt dit onder ernstig (escalerend) grensoverschrijdend gedrag. Ook het bewust negeren van de leerkracht, het herhaaldelijk niet luisteren of het respectloos reageren op een leerkracht of medeleerling wordt als escalerend grensoverschrijdend gedrag gezien. Als school moeten we de veiligheid realiseren voor alle kinderen en collega's. Bij ernstig (escalerend) grensoverschrijdend gedrag is deze veiligheidsbeleving duidelijk in het geding.

Wat doe je in ieder geval niet?

- Er alleen mee verder gaan.
- Zelf een kind verwijderen (jij moet nog energie overhouden voor de rest van de groep).
- Nooit vragen, waarom deed je dat! Dat is niet helpend, het kind is al in verwarring en het is toch al gebeurd. De waaromvraag kan werken als een vlam in de pan (volgende escalatie).

Wat doe je in ieder geval?

- IB en directie informeren (vertellen, bellen, oranje kaart met 'NU! meegeven aan een kind die IB of directie gaat halen).
- Maak zodra er ruimte is samen een plan.
- Ouders (liefst dezelfde dag) informeren.
- Goed registreren! Elke ernstig (escalerende) grensoverschrijding bijhouden (notities ParnasSys).
- Met het kind zelf een plan maken;
Sensitief en responsief (wanneer een kind tot rust gekomen is);
Liefst door de eigen leerkracht (groep tijdelijk laten waarnemen of in pauze)

anders door kindercoach of IB:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je?
- Wat voelde je?
- Wat zijn de gevolgen?
- Wat zou je willen?
Inzicht geven en uitzicht geven.
- Wat is een betere oplossing voor de volgende keer?
Je maakt met het kind afspraken en bespreekt wat er gebeurt bij een nieuwe overtreding.

Afspraken en consequenties worden opgeschreven (en indien nodig uitgetekend met eenvoudige koppoters e.d.), door het kind ondertekend en met ouders gedeeld en besproken (hoor en wederhoor).

Deze afspraken scannen en uploaden in ParnasSys.

- **Time-out buiten de klas na ernstig (escalerend) grensoverschrijdend gedrag;**

Uit: "Procedure schorsing en verwijdering" van Onderwijsgroep Amstelland:

..." 2. Informele ordemaatregelen op grond van pedagogische vrijheid-/ time-out maatregel

Het valt binnen de pedagogische beleidsvrijheid van de leerkracht om corrigerend op te treden en bijvoorbeeld een leerling die stoort te waarschuwen of te berispen en zo nodig korte tijd buiten de groep te plaatsen. In geval van ernstige(r) incidenten kan de directie van de school, al dan niet op verzoek van de betrokken leerkracht een time-outmaatregel opleggen. Voor oplegging van een time-outmaatregel gelden de volgende nadere voorwaarden:

- Ernstige incidenten kunnen aanleiding vormen voor oplegging van een time-outmaatregel met onmiddellijke ingang.

In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school (? Of klas?) ontzegd.

De ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk van het incident en de time-outmaatregel op de hoogte gebracht. (Als de ouders niet te bereiken zijn, is het verwijderen uit de klas en opvang elders nog een oplossing).

- De time-out kan eenmaal worden verlengd met één schooldag. Een nog langer durende time-out kan slechts plaatsvinden in overeenstemming met de ouders/verzorgers van de betrokken leerling.
- De ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij zijn de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders/verzorgers wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt in het leerlingendossier opgeslagen en tevens aan de ouders/verzorgers overhandigd dan wel toegezonden.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag"...

..."3. Formele ordemaatregelen/ schorsing en verwijdering

Het behoort tot de beleidsvrijheid van de school te bepalen of en in welk geval tot formele schorsing van een leerling wordt besloten"...

(Zie verder bovengenoemde procedure; "Procedure schorsing en verwijdering" van Onderwijsgroep Amstelland)